

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-09095/2016-ERU

Praha 26. října 2016

Č. j. 09095-6/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-09095/2016-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 9. září 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, společností **INVEST – STAR, s.r.o.**, se sídlem 418 01 Bílina - Chudeřice, Sadová 40, IČO: 254 52 941, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **INVEST – STAR, s.r.o.**, se sídlem 418 01 Bílina - Chudeřice, Sadová 40, IČO: 254 52 941 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 22. září 2015 v katastrálním území Razice u nemovitosti č. p. 16 v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce související se stavbou „Prodloužení stávajícího vodovodního řádu“ (dále jen „stavba“) při kterých došlo k poškození středotlakového LPE plynovodu DN 32 (dále jen „plynárenské zařízení“) ručním nástrojem (krumpáčem), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 50 000 Kč** (slovy: padesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33016.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 33016.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 18. dubna 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení, k němuž došlo dne 22. září 2015 v katastrálním území Razice u nemovitosti č. p. 16, kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 8. července 2016 Protokol o kontrole č. ██████████, č. j. 04223-8/2016-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04223/2016-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 5. září 2016, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 9. září 2016 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 9. září 2016. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

Z Protokolu o kontrole č. ██████████ ze dne 8. července 2016 vyplynulo, že účastník řízení prováděl dne 22. září 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Razice u nemovitosti č. p. 16 zemní práce v souvislosti s realizací stavby, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. ██████████ ze dne 22. září 2015 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. ██████████ ze dne 22. září 2015 k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 3 m³ za dobu jeho trvání v délce 5 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04223/2016-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto dne 9. září 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 09095-3/2016-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1

písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 9. září 2016.

Dne 16. září 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze dne 16. září 2016 označený jako „Odpor proti příkazu“. Účastník řízení podal odpor prostřednictvím svého zmocněnce JUDr. [REDAKCE], advokáta, se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], zapsaného v ČAK pod č. [REDAKCE]. Účastník řízení podal odpor proti příkazu č. j. 09095-6/2015-ERU v zákonné lhůtě. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podání uvedl, že podává odpor proti příkazu, neboť (i) nesouhlasí s právním hodnocením úřadu ohledně právní kvalifikace správního deliktu, jelikož jednání účastníka řízení nelze podřadit pod § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, jak to učinil úřad, (ii) nesouhlasí s výší pokuty, která nezohledňuje dosavadní rozhodovací praxi úřadu, kdy za srovnatelné správní delikty, při kterých účastníci způsobili minimální škodu, vynaložili veškeré možné úsilí k minimalizaci škody, spolupracovali při kontrole, škodu uhradili bezodkladně, úřad ukládal podstatně menší pokuty, (iii) má zato, že v případě účastníka řízení není za potřeba výchovného a represivního účinku pokuty z důvodu, že byl dostatečně potrestán zdržením stavby a samotnou náhradou škody. Účastník řízení nezpochybňuje kontrolní zjištění uvedené v kontrolním spise sp. zn. 04223/2016-ERU ani popis skutkového stavu uvedeného v příkazu. Dále uvádí, že je srozuměn se svou objektivní odpovědností za poškození plynárenského zařízení, a to v rozsahu zjištěném úřadem. Závěrem uvádí, že nezpochybňuje úvahu úřadu o nutnosti zvýšení úrovně ukládaných pokut, ale domnívá se, že je v jeho případě s ohledem na všechny okolnosti případu, spolupráci účastníka řízení, velikost účastníka řízení, který je spíše malým závodem, je uložení podstatně menší pokuty nebo i případné upuštění od potrestání odůvodněné. Účastník řízení proto žádá o uložení menší pokuty nebo i případné upuštění od potrestání.

Dne 21. září 2016 odeslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 09095-5/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno dne 21. září 2016. Účastník řízení nevyužil svého práva a již se k věci nevyjádřil a ani nedoložil své aktuální majetkové poměry.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-09095/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Z Protokolu o kontrole č. [REDAKCE] ze dne 8. července 2016, č. j. 04223-8/2016-ERU bylo zjištěno, že zemní práce související se stavbou v katastrálním území Razice

u nemovitosti č. p. 16 prováděl účastník řízení v postavení zhotovitele stavby na základě objednávky stavebních prací ze dne 2. září 2015 na akci „ING, síť Razice“. Objednatelem stavby byla paní [REDAKCE].

Stavba byla realizována na základě stavebního povolení vydaného Městským úřadem Bílina, odbor životního prostředí, č. j. [REDAKCE] ze dne 22. června 2015 k provedení stavby „Prodloužení stávajícího vodovodního řadu“ v rámci stavby „Vodovodní řad, přípojka vody pro RD v Razicích“. Stavební povolení se vztahovalo i na pozemek p. č. 673/1 (silnice) v katastrálním území Razice, na kterém došlo k poškození plynárenského zařízení.

Dne 25. srpna 2014 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření č. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 8. července 2015, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Účastník řízení převzal staveniště dne 10. listopadu 2015, o čemž byl téhož dne sepsán protokol o předání části stavebního díla. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 22. září 2015 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Razice u nemovitosti č. p. 16 v souvislosti s prováděním zemních prací k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení.

Účastník řízení ve svém vyjádření k poškození plynárenského zařízení uvedl, že zemní práce v souvislosti se stavbou prováděl na základě řádných povolení a potřebných dokladů. Dále k věci uvedl, že na stavbu dohlížel jednatel účastníka řízení, pan [REDAKCE] a k stavbě byl veden stavební deník. Poškozené plynárenské zařízení bylo uloženo ve svažitém terénu v příliš malé hloubce, přibližně 20 cm pod úroveň terénu, tudíž nemohl předpokládat výskyt plynárenského zařízení. Dále k věci uvedl, že poškozené plynárenské zařízení nebylo opatřeno obsypem písku a výstražnou fólií. Pro minimalizaci škody bylo poškozené plynárenské zařízení utěsněno provizorním dřevěným kolíkem. Poškození plynárenského zařízení bylo nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 22. září 2015 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 22. září 2015 k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 3 m³ za dobu jeho trvání v délce 5 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny, což účastník řízení doložil potvrzením o provedení platby ze dne 11. prosince 2015.

V. Právní hodnocení

Úřad v tomto případě posuzoval spáchaný správní delikt dle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchání správního deliktu, tedy dle energetického zákona účinného do 31. prosince 2015. Listina základních práv a svobod čl. 40 odst. 6

stanoví, že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“. Správní orgán uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak i úprava účinná v době vydání tohoto rozhodnutí (ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v právě uvedených ustanoveních vždy za porušení ust. § 68. odst. 3 energetického zákona. Ohledně samotné skutkové podstaty správního deliktu, tedy porušení ust. § 68 odst. 3, Úřad uvádí následující. Energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Energetický zákon účinný v době vydání tohoto rozhodnutí ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Z uvedeného srovnání je zřejmé, že pozdější právní úprava je pro pachatele předmětného správního deliktu přísnější, když zakazuje i již pouhé omezení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenských zařízení, naproti právní úpravě účinné do 31. prosince 2015, kde pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu nepostačovalo pouhé omezení provozu, ale bylo nutné bezpečnost a spolehlivost provozu plynárenského zařízení ohrozit.

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně), vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 22. září 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Razice u nemovitosti č. p. 16 zemní práce související se stavbou, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Ani účastník řízení tuto skutečnost nezpochybňoval.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Tato skutečnost musí být známa každé osobě, když znalost právních předpisů se obecně předpokládá.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení v zájmovém území stavby byla účastníku řízení známa, neboť disponoval vyjádřením správce plynárenského zařízení o existenci plynárenského zařízení na dotčeném území výstavby a dále bylo plynárenské zařízení rovněž i vytyčeno v terénu.

K námitkám, které účastník řízení v průběhu správního řízení uplatnil, správní orgán uvádí, že to, že účastník řízení s ohledem na všechny okolnosti případu, spolupráci účastníka řízení, velikost účastníka řízení, který je spíše malým závodem, není uložení podstatně menší pokuty nebo i případné upuštění od potrestání odůvodněné. Pokud jde o námitku účastníka řízení o tom, že nesouhlasí s právním hodnocením úřadu ohledně právní kvalifikace správního deliktu, jelikož jednání účastníka řízení nelze podřadit pod § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, jak to učinil úřad, tuto námitku účastníka řízení shledává správní orgán jako nedůvodnou, jelikož s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-09095/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu. K námitce, že účastník řízení nesouhlasí s výší pokuty, která nezohledňuje dosavadní rozhodovací praxi úřadu, kdy za srovnatelné správní delikty, při kterých účastníci způsobili minimální škodu, vynaložili veškeré možné úsilí k minimalizaci škody, spolupracovali při kontrole, škodu uhradili bezodkladně, úřad ukládal podstatně menší pokuty, správní orgán uvádí, že ačkoli uložil účastníku řízení sankci vyšší, než ukládal za tato porušení zákona v minulosti, stále se jedná o sankci, která ani řádově nedosahuje hranice 1 % maximální zákonné výše a účastníku řízení tak byla uložena pokuta stále u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Ohledně tvrzení, že v případě účastníka řízení není zapotřebí výchovného a represivního účinku pokuty z důvodu, že byl dostatečně potrestán zdržením stavby a samotnou náhradou škody, správní orgán zohlednil již v rámci příkazného řízení při určení závažnosti správního deliktu, což se projevilo při stanovení výše pokuty, a rovněž skutečnost náhrady škody zhodnotil jako polehčující okolnost. Správní orgán k žádosti účastníka řízení o uložení menší pokuty nebo i případné upuštění od potrestání uvádí, že v příkazním řízení správní orgán posoudil okolnosti, které považoval za nejdůležitější při stanovení výše pokuty a pokutu uložil u spodní hranice zákonného rozpětí, následně ve správním řízení pak správní orgán zhodnotil i okolnosti, které účastník řízení namítl v odporu proti příkazu, a neshledal důvod pro snížení nebo upuštění od uložení sankce.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu do ovzduší v množství 3 m³ za dobu jeho trvání v délce 5 minut a přerušil dodávku zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Správní orgán pro úplnost dodává, že pro naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu postačí i již samotné ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení, avšak v daném případě došlo přímo k jejímu porušení, jak je uvedeno výše. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného správního deliktu.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán, jakož i k osobě účastníka řízení. Při hodnocení těchto okolností je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci.

Skutečnost, že ke stavbě bylo vydáno vyjádření s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení, hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost.

V řízení bylo prokázáno, že došlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu před zahájením zemních prací. Tuto skutečnost správní orgán hodnotí jako polehčující okolnost.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytykáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku PE d 32, přičemž způsobil únik zemního plynu do ovzduší v množství 3 m³ za dobu jeho trvání v délce 5 minut a přerušil dodávku zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi. Tyto následky vypovídají o nižší důležitosti plynárenského zařízení, nicméně k přerušení dodávky plynu došlo, a proto k této okolnosti přihlédl správní orgán jako k mírně přitěžující.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy jako polehčující okolnost.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry, ač ho k tomu správní orgán ve Vyrozmění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry ze dne 21. září 2016, č. j. 09095-5/2016-ERU vyzval.

K výši stanovené sankce správní orgán uvádí, že si je vědom toho, že v daném případě uložil účastníku řízení sankci vyšší, než odpovídá dosavadní rozhodovací praxi Úřadu ve skutkově obdobných případech. Ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje. I pro správní trestání však platí, že správní orgány by měly ve svých postupech a rozhodování zachovávat určitou míru stálosti (kontinuity). Měla by se tak vytvářet předvídatelná ustálená rozhodovací praxe, která by měla být měněna jen

v odůvodněných případech a z legitimních důvodů. Konstantní správní praxi lze v materiálním smyslu chápat jako součást příslušné interpretované právní normy. Správní orgán je vázán vlastní správní praxí, pokud se taková praxe vytvořila, což vyplývá ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení. Od vytvořené správní praxe se lze odchýlit, avšak zásadně jen do budoucna a z racionálních důvodů. Správní orgán upozorňuje, že účelem sankce ve správním řízení je v zákonem vymezených případech chránit před poškozováním konkrétní zájmy společnosti, poškozování těchto zájmů postihovat, jakož i bránit pachatelům v páchání nežádoucí činnosti. Účelem sankce je dále působit výchovně nejen přímo na pachatele protiprávní činnosti ale také na ostatní členy společnosti tak, aby docházelo k minimalizaci počtu případů závažného chování a zejména byla potlačována četnost jeho opakování.

Pokuta tedy musí mít jednak výchovný charakter a jednak represivní účinek. Nutnou podmínkou pro naplnění těchto požadavků je, aby uložená sankce byla dostatečně účinná. Jestliže je ve správním řízení ukládána sankce v podobě pokuty, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pouze v takovém případě, kdy uložená pokuta způsobí pachateli nezanedbatelnou majetkovou újmu, může uložení této sankce vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence a uložená pokuta neztrácí cokoli ze své účinnosti. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích ukládal pokuty na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to i v případě závažných porušení zákona. Správní rozhodování Úřadu tak do značné míry nekorelovalo s represivní a preventivní funkcí správního trestání, což se mimo jiné projevuje v opakovaném meziročním nárůstu počtu případů porušení příslušného ustanovení zákona. Ukládané sankce tak zcela zřejmě neplní svůj účel, kterým je prevence deliktního jednání. Pokuty ukládané v dosavadní výši tak neumožňují, aby byl odpovídajícím způsobem chráněn zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení s minimalizací dopadů do života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochraně životního prostředí. Je potřeba předestřít, že energetická zařízení přitom plní důležitou celospolečenskou úlohu a je v zájmu společnosti, aby byl počet zásahů, které jsou způsobily jejich bezpečný a spolehlivý provoz negativně ovlivnit, trvale snižován.

Správní orgán proto považuje za nezbytné za účelem zajištění účinné ochrany zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení přistoupit v mezích stanovených právním předpisem ke zvýšení úrovně ukládaných pokut. Tuto změnu správní praxe považuje správní orgán za racionální a nikoliv svévolnou, neboť je vyvolána vnějšími okolnostmi. Jen uvedený postup správnímu orgánu umožní účinné prosazování ochrany zákonem chráněných hodnot v mezích svěřených kompetencí. Za těchto okolností, kdy jsou pokuty ukládané v dosavadní výši evidentně neúčinné, nelze uložení vyšší pokuty oproti předchozí praxi, a to i v podobných případech, samo o sobě považovat za protiprávní postup, resp. postup, který by byl v rozporu se zásadou ukládání trestů jen na základě zákona. Jak konstatoval v minulosti i Ústavní soud, změna právního výkladu je možná například z objektivních společenských podmínek dotýkajících se daných skutkových situací. O takovou situaci se nyní jedná. Zároveň správní orgán výše vyložil a transparentně změnu aplikace odůvodnil, když změna jeho rozhodovací praxe se opírá o akceptovatelné racionální a objektivní důvody.

Ačkoliv správní orgán uložil účastníku řízení sankci vyšší, než ukládal za tato porušení zákona v minulosti, stále se jedná o sankci, která ani řádově nedosahuje hranice 1 % maximální zákonné výše. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta stále u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výši pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla

zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení